

JUNIE-EKSAMEN

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 1

JUNIE 2015

MEMORANDUM

PUNTE: 80
TYD: 2 UUR

Hierdie MEMORANDUM bestaan uit 8 bladsye.

Afdeling A – Kyk- en Leesbegrip

Assesseringsriglyne:

- Spelfoute in een-woord-antwoorde word geenaliseer SLEGS as die betekenis van die spelfout die woord verander.
- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie geenaliseer nie – die fokus is op begrip.
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE/WAAR/ONWAAR- of FEIT/LUG JOU MENING-vrae. Die rede / motivering word oorweeg. Indien die kandidaat nie JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE/WAAR/ONWAAR skryf nie, maar die motivering is korrek, word GEEN punt toegeken nie.
- As die WAAR / ONWAAR verkeerd is, maar die motivering is reg, word GEEN punt toegeken nie.
- Vals (Fals) kan aanvaar word. (*False* is egter verkeerd, want dit is Engels.)
- As 'n antwoord 'n aanhaling is, word die kandidaat nie geenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie. Die aanhaling moet volledig volgens die teks wees, maar die kandidaat word nie geenaliseer vir spelfoute nie.
- Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite / punte vereis word en die kandidaat 'n hele reeks gee, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie geenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar by meervoudigekeuse-vrae die letter ASOOK die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is.

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
VRAESTEL 1 MEMORANDUM

AFDELING A – KYK- en LEESBEGRIP

VRAAG 1 – Leesstuk en Strokiesprent

AANTAL WOORDE – 639: Leesouderdom van die leesstuk: 11.96

Vraag	LEESSTUK	Punt	Kat.	Vlak
1.1.	appel	1	A	1
1.2.1	<ul style="list-style-type: none"> • B • B – Die produk kan dalk besmet wees omdat dit nie meer verseël is nie. • Die produk kan dalk besmet wees omdat dit nie meer verseël is nie. (Enige een)	1	B	4
1.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • D • D – Die produk kan baie oud wees. • Die produk kan baie oud wees. (Enige een)	1	B	4
1.2.3	<ul style="list-style-type: none"> • A • A – Iets kan in die produk wees wat baie vinnig vrot kan word of waarvoor die verbruiker allergies is. • Iets kan in die produk wees wat baie vinnig vrot kan word of waarvoor die verbruiker allergies is. (Enige een)	1	B	4
1.3.	<ul style="list-style-type: none"> • 60 liter • Sestig liter (Enige een)	1	A	1
1.4.	Die appelsap het (per ongeluk) tydens 'n onbeplande skoonmaaksessie (op die produksielyn) bytsoda ingekry.	2	A	2
1.5.	produksielyn	1	B	3
1.6.1.	200 ml	1	C	5
1.6.2.	Desember	1	B	3
1.6.3.	2014	1	B	3
1.6.4.	15 Desember 2015	1	C	5
1.7.	<ul style="list-style-type: none"> • (Algemene) winkels • Supermarkte (Enige een)	1	B	3
1.8.	Waar, (Die kommissie het 'n vergadering met Parmalat gehou om seker te maak al die vrugtesap word) <u>teruggekry</u>	1	A	1
1.9.	<ul style="list-style-type: none"> • Om seker te maak dat enige herroeping van 'n produk deur 'n produsent reg gedoen word • en dat die verbruikers beskerm word. (Enige een)	1	A	1
1.10.	Om die herroepingsproses te kan waarborg.	1	A	1
1.11.	Hulle het inspeksies by talle supermarkte in die Wes-Kaap-streek gedoen.	1	A	1
1.12.	Om te voorkom dat dit weer sal gebeur.	1	A	1
1.13.	André Mahoney.	1	A	1
1.14.	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle het die healtyd met die NVK gekommunikeer. • Hulle het die healtyd aan NVK gerapporteer. • Hulle het NVK uitgenooi na hulle perseelondersoek. • Hulle het met senior verteenwoordigers van die NVK by hulle kantore 	1	C	5

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
VRAESTEL 1 MEMORANDUM

	vergader. • Hulle het die analise van die oorsaak van die probleem met NVK gedeel. • Hulle het die manier waarop hulle die probleem met NVK dit hanteer het gedeel. (Enige een)			
1.15.	• C • C – nie alles wat tydens die ondersoek gedoen was, goed was nie. • nie alles wat tydens die ondersoek gedoen was, goed was nie. (Enige een)	1	C	6
1.16.	• Die vervaldatum want dit is die datum waarop produkte nie meer veilig is om te eet nie. OF • Gebruik teen-datum want dié datums dui vir die verbruiker aan wanneer die produk hul top-varsheid bereik. (Enige een) NIE Verkoop teen NIE want hierdie datum is 'n manier om <u>winkelleienaars</u> te help kyk tot wanneer hulle die produkte in hul winkel kan hou.	2	C	5
1.17.	• koors. • hoofpyn. • maagpyn. • naarheid. • diarree. (Enige een)	1	A	1
1.18	Jy moet dringend mediese hulp kry	1	B	3
Vraag	INTERNETARTIKEL	Punt	Kat.	Vlak
1.19.1.	• Dit is almal verwerkte pakke vol suiker en preserveermiddels. • Dit is almal verwerkte pakke preserveermiddels. (Enige een of soortgelyk)	1	B	2
1.19.2.	• Dit bevat nouliks enige voedingstowwe. • Dit bevat groot aantal chemikalieë. (Enige een of soortgelyk)	1	B	2
1.19.3.	• Dit is oorlaai is met byprodukte. • Dit is gemaak van plantaardige olies en water. (Enige een of soortgelyk)	1	B	2
1.19.4.	• Dit bevat geen of amper niks kalsium, proteïene en probiotika. • Dit het baie suiker in. (Enige een of soortgelyk)	1	B	2
1.20.	• Die hitte breek nie die voedingswaarde af nie. • Die voedingswaarde word behou as dit verhit word. (Of soortgelyk)	1	A	1

Kategorie	A	B	C
Aantal Punte	12	12	6
Totaal Punte	30	30	30
%	40%	40%	40%

TOTAAL AFDELING A - 30

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
VRAESTEL 1 **MEMORANDUM**

**AFDELING B – OPSOMMING
VRAAG 2**

**ASSESSERINGSRIGLYNE
ALGEMEEN**

Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.

- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien beplanning wel gedoen is, moet dit duidelik aangedui wees.
- Indien nie aangedui nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Indien die opsomming te kort is, maar dit bevat al die vereiste inligting, word die kandidaat **nie geenaliseer nie**.
- Kandidate mag nie afkortings in hul opsommings gebruik nie, maar indien dit in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel.
- Die aantal woorde moet deur die onderwyser getel word.
- Leerders verloor nie 'n punt as hulle nie die aantal woorde aandui nie of as die aantal woorde wat aangedui is, verkeers is.
- As die woordlimiet oorskry word, word net gemerk tot die sin waarin die aantal bereik is. **Die res van die opsomming word geïgnoreer.**

PUNTETOEKENNING

- 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
- 3 punte vir Taal
- Totaal: 10 punte

DUI DIE PUNTE SO AAN:

Feite (7) + Taal (3) = (10)

FEITE (7)

- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte. (n Volsin het 'n werkwoord.)

TAAL (- 0/1/2/3)

- **ELKE taalfout** (grammatika, spelling en puntuasie) in **ELKE feit word aangedui (ook in verkeerde feite), daarna getel en soos volg bereken:**

Verspreiding van punte vir TAAL waar die leerders NIE DIREK aangehaal het NIE:

1 – 3 korrekte feite	1 punt
4 – 5 korrekte feite	2 punte
6 – 7 korrekte feite	3 punte

Verspreiding van punte vir TAAL waar die leerders DIREK aangehaal het:

6 – 7 korrekte aanhalings	0 punte vir Taal
1 – 5 korrekte aanhalings	1 punt vir Taal

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
VRAESTEL 1 **MEMORANDUM**

TIPIESE TAALFOUTE

Woordorde in enkelvoudige sin (bv. O/werp + ww. + v/werp)	Tyd, wyse, plek- Direkte vertaling (moedertaalinloed)	Woordorde in saamgestelde sinne (Voegwoord 1, 2 en 3)
Dubbelnegatief	Voornaamwoorde	Omgekeerde woordorde
Lydende vorm	Infinitief	

FORMAAT

Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied:

- puntsgewys onder mekaar.
- Indien dit in paragraafvorm aangebied is word die eerste sin gemerk en die res geïgnoreer.

GETAL WOORDE

- Daar word van die kandidate vereis om die korrekte getal woorde aandui MAAR indien die kandidaat nalaat om die getal woorde aan te dui of die verkeerde getal woorde is aangedui, word hulle NIE penaliseer met een punt NIE.

VRAAG 2 – OPSOMMING

Wenke oor wat jou kan help voor die eksamen. [261woorde]

Uit die leesstuk	Moontlike opsomming
<ul style="list-style-type: none"> • Meer as 200 siektes versprei deur middel van kos. Miljoene mense word jaarliks siek en baie gaan dood as gevolg van die onveilige kos wat hulle eet. • Kos wat met swaar metale of onnatuurlike gifstowwe besmet is kan ook langtermyn-gesondheidsprobleme, soos kanker veroorsaak. • Vandag se kosvoorsiening is kompleks en sluit 'n verskeidenheid van verskillende stadiums in naamlik die produksie, slag of oes, verwerking, stoor, vervoer en verspreiding. Daar is dus baie geleenthede vir kos om besmet te raak • Globalisering van kosproduksie en die handel daarvan maak die voedselketting net langer en langer en maak die ondersoek na siektes wat deur kos veroorsaak word, moeilik. • Sommige dodelike bakterieë raak immuun teen teen suiweringsprosesse. Oorgebruik en misbruik van antimikrobiële middels in die landbou en veeteelt is een van die faktore wat lei tot die immuniteit wat die bakterieë ophou. • Kosveiligheid is 'n gedeelde verantwoordelikheid tussen regerings, nywerhede, produsente en verbruikers. Almal het 'n rol om te speel om seker te maak kos is veilig. • Verbruikers moet goed ingelig wees oor kosveiligheid. Hulle behoort van algemene gevare omtrent kos te weet en hoe om kos veilig te hanteer met behulp van die inligting wat op die voedselverpakking is. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baie siektes word deur kos versprei. • Kos wat besmet is kan langtermyn-gesondheidsprobleme veroorsaak. • Kosvoorsiening is kompleks. • Globalisering is 'n probleem vir kosvoorsiening. • Bakterieë raak immuun teen suiweringsprosesse • Kosveiligheid is 'n gedeelde verantwoordelikheid OF Almal speel 'n rol om seker te maak kos is veilig. • Verbruikers moet goed ingelig wees oor kosveiligheid. <p style="text-align: right;">[40/47 woorde]</p>

TOTAAL AFDELING B - 10

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
 GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
 VRAESTEL 1 MEMORANDUM

AFDELING C: TAAL

Vraag	TAAL	Punt
3.1.	sestig	1
3.2.	vuurwarm	1
3.3.	gesondheidsvoordele	1
3.4.	wetenskaplikes	1
3.5.	Moenie gister se aandete weggooi nie omdat dit op interessante manier ingespan kan word.	1
3.6.	Die volgende dag sal die vrou dit in 'n ander dis gebruik.	1
3.7.	g. (LET WEL: Die punt MOET daar wees)	1
3.8.	gloeierende	1
3.9.	<ul style="list-style-type: none"> • Smaaklik • Lekker • aangenaam (Enige een)	1
3.10.	Die kollageen in die bene het in gelatien verander.	1
3.11	beter	1
3.12	aartappeltjies	1
3.13	klein	1
3.14	dokter	1
3.15	Party organismes sal aktief aanhou groei teen lae temperature.	1
3.16	As dit gesluk word...	1
3.17.1	<ul style="list-style-type: none"> • B • B - bene • bene (Enige een)	1
3.17.2	<ul style="list-style-type: none"> • C • C - gaarmaak • gaarmaak (Enige een)	1
3.17.3	<ul style="list-style-type: none"> • A • A - opwarmingshitte • opwarmingshitte (Enige een)	1
3.18	...wat ons teen kolonkanker beskerm.	1
3.19	...wat tydens die afkoelproses ontwikkel het...	1
3.20	Die yskas moet onder vyf grade Celsius (deur jou) gestel word.	1
3.21	Oorskietkos kan weer gebruik word. (Of iets soortgelyks)	1

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 12 JUNIE-EKSAMEN
VRAESTEL 1 MEMORANDUM

3.22	<ul style="list-style-type: none"> • Almal eet dit. • Almal hou daarvan • Dit is populêr (Of iets soortgelyks)	1
Vraag	TAAL	Punt
4.1.	Piet vra wat se tipe vis op hulle vistoebroodjie is.	2
4.2.	Piet vra of dit van 'n betroubare bron kom	1
4.3.	Die kitskosjokkie vra of hy een wil hê.	2
4.4	Nee, ek / jy wil nie een hê nie.	2
4.5.	Piet is oplettend / noukeuring / versigtig oor dit waarmee die kos gemaak terwyl die kitskosjokkie nie nie omgee oor die bestandele nie / net doen wat hy moet doen / net die kos wil verkoop. (Of soortgelyk)	2
4.6.1	Die vooroordeel wat hier vervat is dat alle kitskosjoggies dom is / net by kitskosplekke werk om 'n salaris te verdien en nie weet / omgee oor wat dit is wat hulle eintlik aan die publiek verkoop nie. (Of soortgelyk)	2
4.6.2	<ul style="list-style-type: none"> • Die woorde wat die kitskosjoggie gebruik. • Die kitskosjoggie se uitdrukking op sy gesig. • Hoe die karakters lyk. (Enige een)	1
Vraag	TAAL	Punt
5.1.	op	1
5.2.	kolonie	1
5.3.	pote.	1
5.4.	Wat die mier sien as baie kos is eintlik maar min vir ons as mense. (Of Soortgelyk)	1

TOTAAL AFDELING C - 40

VRAESTEL TOTAAL - 80